

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **J.**, bývajúcej v **K.**, **Z.**, advokátom v **Č.**, proti odporkyňi **U.**, so sídlom v **K.**, IČO: **X.**, zastúpenej **J.**, advokátkou v **K.**, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod s. zn. 41 C 157/2007, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. mája 2012 sp. zn. 5 Co 349/2011 , takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. mája 2012 sp. zn. 5 Co 349/201 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom zo 7. septembra 2011 č. k. 41 C 157/2007 – 439 uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu škody v celkovej sume 22 335, 55 € , z toho titulom bolestného v sume 4 990, 30 € a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 17 345, 25 € , v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením. V odôvodnení rozsudku podrobne špecifikoval návrh navrhovateľky (na náhradu škody titulom náhrady bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia) čo do dôvodu a výšky (zmenu pripustil uznesením z 23. mája 2011) , jednotlivé dôkazy v konaní vykonané a skutočnosti z nich vyplývajúce, vrátane znaleckých posudkov so závermi v nich uvedených. Uviedol, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, z 10. septembra 2003 bola navrhovateľka uznaná za čiastočne invalidnú od 1. augusta 2003 a rozhodnutím z 8. decembra 2010 (s účinnosťou od 1. januára 2011) jej bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok vo výške 157, 30 €. Navrhovateľka sa podrobila celkove trom operáciám (23. mája 2003, 5. októbra 2005 a 26. októbra 2005), z ktorého dôvodu uplatnila samostatné nároky na náhradu škody v rámci tých istých subjektov . Po právnej stránke súd posúdil nároky uplatnené navrhovateľkou ako nároky na náhradu škody , pričom nárok na náhradu bolestného a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z operácie 23. mája 2003 posúdil podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „vyhláška č. 32/1965 Zb.“) a pokiaľ ide o operácie z 5. októbra a 26. októbra 2005 podľa zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. Z.“). Následne citoval príslušné ustanovenia vyhlášky č. 32/1965 Zb. , zákona č. 437/2004 Z. z. a Občianskeho zákonníka vo vzťahu k premlčaniu nároku na náhradu škody.

Poukázal na to, že v predmetnom konaní boli vypracované dva znalecké posudky - č. 10/2008 znalca M. a č. 10/2010 znalca M., ktoré odpovedali na súdom položené otázky diametrálne odlišne a konkretizoval uvedenie príčin poškodenia zdravia navrhovateľky v oboch posudkoch, pričom je zrejmé, že k poškodeniu zdravia navrhovateľky došlo. Vykonaným dokazovaním (predmetnými znaleckými posudkami) nemal však súd jednoznačne preukázaný moment poškodenia zdravia navrhovateľky a to, či k nemu došlo pri prvej operácii alebo až v roku 2005 a ani následky poškodenia zdravia. Ďalší znalecký posudok účastníci , z dôvodu hospodárnosti konania , nenavrhlí a z tohto dôvodu ako aj z dôvodu predísť zbytočným priet'ahom v konaní , podľa názoru súdu , nezostávalo nič iné , len osvojiť si závery niektorého z uvedených posudkov. Najneskôr však príčinou poškodenia zdravia bola operácia (reoperácia) z 5. októbra 2005. Súd sa stotožnil so závermi znalca M., pokiaľ ide o prvú operáciu z 23. mája 2003 v tom, že nárok na bolestné nevznikol, pretože jej dôvodom bolo degeneratívne ochorenie chrbtice navrhovateľky zhoršené vrodeným posunom tiel stavcov (v tomto si znalecké posudky ani neodporujú). Pokiaľ by aj vychádzal zo znaleckého posudku druhého znalca (M.) vzhľadom na vznesenú námietku premlčania odporkyňou, bolestné by jej nepriznal. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že navrhovateľka sa o poškodení zdravia dozvedela v máji 2005 na kontrolných vyšetreniach (od M.) a dvojročná subjektívna premlčacia lehota tak uplynula v máji 2007 a navrhovateľka podala návrh 10. marca 2011. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že pokiaľ ide o operácie 5. októbra a 26. októbra 2005 znalecký posudok vypracovaný na žiadosť navrhovateľky (M.) ohodnotil bolestné počtom bodov 475 t. j. takmer totožným so znalcom M.m (465 bodov). Preto priznal navrhovateľke bolestné počtom bodov 475 (4 990, 30 €), keď znalec MUDr. DeRiggo ohodnotil bolestné až počtom bodov 725. Obdobne ako pri bolestnom postupoval aj pri priznaní náhrady za s'ťaženie spoločenského uplatnenia , vychádzal zo znaleckého posudku M. a posudku M. (predložila navrhovateľka) a priznal navrhovateľke náhradu za s'ťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 1 270 bodov (13 342, 50 €). Zároveň priznal navrhovateľke aj jej zvýšenie v rozsahu 30 % t. j. 4 002, 75 €. Pritom vychádzal z úvah, podľa ktorých navrhovateľka mala zdravotné problémy už pred prvou operáciou (bolesti v chrbte, típnutie a bolesti oboch dolných končatín na bočnej a zadnej strane stehna, ale bola mobilná, nemala poruchu citlivosti, vedela chodiť na špičkách a pätách) t. j. prvá operácia bola vykonaná pre degeneratívne ochorenie chrbtice zhoršené na podklade p. p. vrodeného posunu tiel stavcov. Následky na zdraví nie sú len následkom posledného operačného zákroku (zákrokov) , ale sú výsledkom zdravotných ťažkostí, ktoré mala navrhovateľka pred operáciou a pre ktoré bola operovaná. Ďalej, že navrhovateľka má v súčasnosti uvedeným spôsobom postihnutú pravú dolnú končatinu , javí sa , že k poškodeniu zdravia navrhovateľky došlo v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (znaleckými posudkami nebolo dostatočne objasnené ako a kedy), odporkyňa použila chybný titanový materiál. Súd prihliadol aj na zvláštnu povahu lekárskej práce a náklady navrhovateľky spojené s poškodením zdravia (pomôcky,

rehabilitácie, vyšetrenia). Na záver súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 15. mája 2012 sp. zn. 5 Co 349/2011 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti tak, že uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľke titulom bolestného ešte 16 667, 46 € a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia ešte 16 115, 96 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti rozsudok potvrdil. V odôvodnení podrobne zopakoval dôvody rozhodnutia prvostupňového súdu, konštatoval, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie ani zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a že je daný odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. Súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov a výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až 135 O. s. p. Rozobral, čo jednoznačne vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vo vzťahu k posudzovaniu nároku navrhovateľky na základe vykonaného dokazovania t. j. znaleckých posudkov, ktoré sú diametrálne odlišné. Konštatoval pritom, že hospodárnosť konania a zbytočné prietahy v konaní nemôžu byť relevantným dôvodom na to, aby si súd osvojil názor niektorého z posudkov bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorý si vybral a nebral do úvahy závery oboch posudkov so zreteľom na ich presvedčivosť a odbornosť. Vo vzťahu k prvej operácii (23. mája 2003) si odvolací súd osvojil závery znaleckého posudku M., ktorý za príčinu poškodenia zdravia navrhovateľky považoval inú (uvedenú) skutočnosť ako znalec M. a ktorú následne rozobral. Pritom zobral do úvahy, že znalec M. mal k dispozícii nielen zdravotnú dokumentáciu navrhovateľky, spisový materiál, vyšetrenia ním vyžiadané, ale aj znalecký posudok M., poukázal na skutočnosti, podstatné a významné závery uvedené v jeho znaleckom posudku. Konštatoval, že znalec M. jednoznačne odpovedal na súdom položené otázky a to v časti hodnotenia bolestného ohľadom príčiny poškodenia zdravia navrhovateľky a presvedčivo uvádza okolnosti poškodenia zdravia navrhovateľky vo vzťahu k jednotlivým operáciám, ktoré následne v odôvodnení rozvádza. Znalec jednoznačne uvádza, že v priebehu liečby navrhovateľky neboli využité všetky možnosti diagnostiky a neboli správne vyhodnotené aj niektoré vykonané diagnostické vyšetrenia a stav po prvej operácii jednoznačne kvalifikuje ako zhoršený oproti predoperačnému stavu vyvolaného uvedenými skutočnosťami. V porovnaní s posudkom znalca M. je posudok M. presvedčivý, podstatne viac odôvodnený, podporený vyhodnotením uvedených skutočností a vyvrátil aj uvedené závery znalca M.. Z toho odvolací súd vyvodil jednoznačný záver, že už pri prvej operácii došlo k poškodeniu zdravia navrhovateľky, ktoré znalec M. vyhodnotil ako samostatný úrazový dej, ktorý treba odškodniť priznaním základného bodového ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a poukázal na následky fyzického a psychického charakteru navrhovateľky rozvedené v záveroch jeho znaleckého posudku. So zreteľom na závery znalca M., ktorý jednoznačne uviedol, že k prvému zhoršeniu ťažkostí

navrhovateľky z hľadiska bolesti a poškodenia funkcií nervových koreňov došlo už pri prvej operácii, pričom znalec M. uviedol len pravdepodobnosť, že k poškodeniu nervového koreňa došlo následkom vysokej teploty tuhnúceho kostného cementu pri druhej operácii, čo znalec M. vyvrátil, bolo treba aj prvú operáciu považovať za úrazový dej a brať ako základ nároku uplatneného navrhovateľkou. Tento záver podporuje aj ďalší dôkaz – výsluch svedkyne M. (rehabilitačnej lekárky navrhovateľky), ktorý súd prvého stupňa nechal bez povšimnutia. Odvolací súd mal za preukázané, že základ nároku navrhovateľky je daný (odporkyňa sumu priznanú súdom prvého stupňa vyplatila) a poznamenal, ako treba hodnotiť dôkaz – znalecký posudok aj vo vzťahu k možnosti jeho preskúmania. Uviedol, že súd prvého stupňa dospel aj k nesprávnemu právnemu záveru, že nárok navrhovateľky na priznanie bolestného za operáciu z 23. mája 2003 je premlčaný. Citoval § 106 Občianskeho zákonníka a stanovenie premlčacej lehoty pri premlčaní práva na náhradu škody na zdraví. Navrhovateľka sa preukázateľne dozvedela o škode, vyplývajúcej z úrazového deja t. j. operácie z 23. mája 2003, že v príčinnej súvislosti s touto operáciou jej vznikla škoda až zo znaleckého posudku znalca M., doručeného jej zástupcovi 30. decembra 2010, že jej vznikla ujma určitého druhu a rozsahu t. j. do takej miery a rozsahu, aby mohla svoj nárok uplatniť – vyčíslieť v návrhu. Teda až 30. decembra 2010 jej začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie nároku na bolestné z úrazového deja – škodnej udalosti z 23. mája 2003 a skočila by 30. decembra 2012. Navrhovateľka si tento nárok uplatnila 10. marca 2011 v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote a preto nie je premlčaný. Námietku navrhovateľky, že súd vychádzal z nesprávneho právného posúdenia veci, lebo svoje rozhodnutie oprel o nesprávny právny predpis – zákon č. 437/2004 Z. z. (namiesto vyhlášky č. 32/1965 Zb.) vyhodnotil za neopodstatnenú. To z dôvodu, že súd aplikoval správny právny predpis, aj keď ho nesprávne vyložil vo vzťahu k výške náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku znalca M. potom odvolací súd dospel k záveru, že bolo treba operáciu z 23. mája 2003 hodnotiť ako úraz a samostatne odškodniť bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia v súlade s vyhláškou č. 32/1965 Zb. Následne operácie z 5. a 26. októbra 2005 ako dva samostatné úrazy podľa zákona č. 437/2004 Z. z., lebo boli spôsobené po jeho účinnosti t. j. po 1. augusta 2004. Prvostupňový súd aplikoval správny právny predpis - vyhlášku č. 32/1965 Zb. – vo vzťahu k operácii z 23. mája 2003. Znalec M. ohodnotil bolestné z operácie 23. mája 2003 počtom bodov 352, 5, čo pri hodnote jedného bodu 60 Sk, predstavuje sumu 24 150 Sk (702, 05 €). Zvýšenie tohto základného bodového ohodnotenia na 20 násobok vyplýva zo záverov jeho znaleckého posudku, ktoré poskytne navrhovateľke v plnej miere zadosťučinenie a odškodnenie za ňou utrpene bolesti, teda 702, 05 x 20 je 14 041 €. Vychádzajúc zo znaleckého posudku M. základné bodové ohodnotenie bolestného z poškodenia na zdraví pri operácii z 5. októbra 2005 je 210 bodov a pri operácii z 26. októbra 2005 je 515 bodov t. j. 2 206, 23 € a 5 410, 53 €. Celkovo nárok navrhovateľky na bolestné predstavuje sumu 21 657, 76 € a po odpočítaní bolestného priznaného prvostupňovým súdom (4 990, 30 €) sumu 16 667, 46 €. Pokiaľ ide o nárok navrhovateľky na

sťaženie spoločenského uplatnenia znalec M. ho ohodnotil za všetky tri operácie na 2 450 bodov, čo predstavuje sumu 25 739, 39 €, po 30 % zvýšení sumu 33 461, 207 € a po odpočítaní sumy priznanej prvostupňovým súdom (17 345, 25 €) sumu 16 115, 96 €. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že u navrhovateľky ide o prípad hodný osobitného zreteľa a že navýšenie základného bodového ohodnotenia (odvolacím súdom určeného) o 30 % zabezpečí navrhovateľke v plnom rozsahu aspoň zmiernenie následkov (rozobraného) negatívneho zdravotného stavu. Navrhovateľkou uplatnené zvýšenie základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia na 40 násobok nepovažoval za dôvodné s poukazom na to, že právny predpis účinný od 1. augusta 2004 to neumožňuje. Za nedôvodné považoval odvolací súd aj tvrdenie navrhovateľky vo vzťahu k zmene jej návrhu. Na záver vyslovil, že o trovách konania rozhodne súd osobitným uznesením, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 2, 4 O. s. p.).

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v jeho vyhovujúcej zmenenej časti podala dovolanie odporkyňa. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Tento videla v nedostatočnom odôvodnení jeho rozhodnutia v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. vo vzťahu k jeho záverom vychádzajúcim zo znaleckého posudku znalca M., v porovnaní so súdom prvého stupňa, ktorý vychádzal zo záverov znaleckého posudku znalca M.. Podľa jej názoru poškodenia zdravia u navrhovateľky nie sú také, aby ich súd mohol posudzovať ako okolnosti hodné osobitného zreteľa a to z uvedených dôvodov. Navrhovateľka ani v konaní nepreukázala, že by jej príjem výrazne klesol v súvislosti s poškodením zdravia, nakoľko jej príjem z čiastočne invalidného dôchodku a príspevku na opatrovanie manžela je rovnaký ako príjem z pracovnej činnosti, ktorý dosahovala pred prvou operáciou. Aj priznanie len čiastočného invalidného dôchodku je dôkazom toho, že postihnutie nie je také, aby nemohla pracovať a v tomto smere poukázala na výpoveď svedka M.. Tieto skutočnosti a dôkazy ale súd vôbec nebral do úvahy a neodôvodnil prečo tak neurobil. Odvolací súd si v porovnaní so súdom prvého stupňa osvojil závery znaleckého posudku znalca M. a to bez bližšieho vysvetlenia a odôvodnenia. Tiež neodôvodnil skutočnosti, že z dôvodu hospodárnosti konania a zbytočných priesťahov v konaní napriek dvom diametrálne odlišným záverom nedal vyhotoviť kontrolný znalecký posudok. Odvolací súd dostatočne neodôvodnil prečo on za tej istej dôkaznej situácie si osvojil odborný názor M., prečo jeho posudok sa mu javil viac odôvodnený, presvedčivý a prečo ho hodnotil ako dôkaz – znalecký posudok, ktorý vyvracia závery znaleckého posudku M., keď sa nejednalo o kontrolný znalecký posudok. Rovnako odvolací súd ničím neodôvodnil svoje závery v tom zmysle, že navrhovateľka postupovala non lege artis, nakoľko v zdravotnej dokumentácii chýbali popisy rtg snímok odborníkom - radiológom, keď vychádzal zo znaleckého posudku znalca M., ktorý vyhodnotenie rtg snímku neurochirurgom hodnotil ako nesprávny postup, naopak odvolací súd ako dôkaz v neprospech navrhovateľky vyhodnotil výsluch

svedkyne M. na pojednávaní 24. júna 2011. Podľa jej názoru procesná situácia, keď odvolací súd bez dostatočného odôvodnenia oprie svoje rozhodnutie o závery súdneho znalca, ktoré sú diametrálne odlišné od záverov súdneho znalca, posudzujúceho tú istú otázku a to bez vykonania kontrolného znaleckého posudku, nemôže byť zhodná s procesnou situáciou, v ktorej účastníci z dôvodu hospodárnosti už nenavrhovali ďalšie dokazovanie, najmä ak nové vyhodnotenie dôkazov, má za následok odlišné právne posúdenie veci odvolacím súdom. Odvolací súd porušil aj zásadu dvojinstančnosti občianskeho súdneho procesu, nakoľko účastníkom konania odňal možnosť preskúmania správnosti nových skutkových zistení, ktorými sa prvostupňový súd nevysporiadaval, keďže ich nepovažoval za zásadné. Tým došlo k porušeniu spravodlivého procesu s odkazom na čl. 36 ods. 1 Listina základných práv a slobôd. Následne v dovolaní špecifikovala dôvody nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vzťahu k zodpovednosti za škodu, ktorú spôsobila inému prevádzkovou činnosťou, lebo vychádzajúc z právneho názoru odvolacieho súdu, zdravotnícke zariadenie by automaticky zodpovedalo za každé úmrtie v nemocničnom, resp. inom zdravotníckom zariadení pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Za nesprávny považovala aj názor odvolacieho súdu, že nárok navrhovateľky na priznanie bolestného za operáciu 23. mája 2003 nie je premlčaný z uvedených dôvodov, poukázala aj na niektoré rozhodnutia NS ČR a v nich vyslovené právne názory a na to, že správne kolégium NS SR na svojom zasadnutí 13. novembra 2009 prijalo uznesenie o publikovaní rozhodnutia 4 Sžo 23/2009 z 28. apríla 2009 v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, ktorého právna veta znie: „Zo znenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. vyplýva, že bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj ich ohodnotenie podľa sadzieb stanovených v doterajších predpisoch sa posudzuje podľa doterajších predpisov, ale takýto postup neprichádza do úvahy pri posudzovaní výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia“.

Navrhovateľka navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej časti bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je podané dôvodne.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p., dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav vecí, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle § 220 O.s.p., odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p., odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ním založených následných právnych záverov, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku totiž uviedol, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov a výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O. s. p.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že v predmetnom konaní boli vypracované dva znalecké posudky, ktoré na súdom položené otázky odpovedajú diametrálne odlišne . Stotožnil

sa so závermi znalca M. tak z hľadiska určenia výšky bodového ohodnotenia bolestného ako aj sťaženia spoločenského uplatnenia aj vo vzťahu k záveru o dôvodnosti vnesenej námietky premlčania. Odvolací súd napriek konštatovaniu, že hospodárnosť konania a zbytočné priťahy v konaní nemôže byť relevantným dôvodom na to, aby si súd osvojil názor niektorého z posudkov, ktoré sú diametrálne odlišné, na rozdiel od súdu prvého stupňa si osvojil závery znaleckého posudku znalca M.. To bez toho, aby dostatočne, argumentačne presvedčivo odôvodnil prečo vychádzal pri zistení skutkového stavu a z neho vyplývajúceho právneho posúdenia veci práve z posudku tohto znalca, keď, ako zdôraznila aj odporkyňa, nešlo o kontrolný znalecký posudok a oba znalecké posudky ako rovnocenné dôkazy vykonané v konaní boli vo svojich pre vec podstatných záveroch (úplne) odlišné .

Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom konanom 24. apríla 2012 (na pojednávaní 15. mája 2012 bol len vyhlásený rozsudok), na ktorom sa zúčastnila navrhovateľka aj právni zástupcovia účastníkov nevyplýva, že by odvolací súd zopakoval alebo doplnil dokazovanie, či už (podrobným) výsluchom navrhovateľky, odporkyne, výsluchom samotných znalcov alebo svedkov, napr. svedkyne M., na výpoveď ktorej poukazuje aj v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že ak sa odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať, pokiaľ chcel ním vykonané dokazovanie vrátane znaleckých posudkov, svedeckých výpovedí, vrátane výpovedí účastníkov konania hodnotiť rozdielne ako súd prvého stupňa (prípadne doplniť v podstatnej rozhodujúcej časti) a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za neprípustné, aby odvolací súd ku svojim (v celom rozsahu) odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o inej výške náhrady titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov (znaleckých posudkov) vykonaných súdom prvého stupňa.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p., a nie je ním ani „oboznámenie“ listín založených v súdnom spise.

Odvolací súd si tak nezadovážil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Pokiaľ dovolateľka namietala, že rozsudok odvolacieho súdu v zmeňujúcej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľkou napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však považuje za potrebné uviesť to, že konanie pred súdom musí vo všeobecnosti zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich. Podľa odvolacieho súdu odvolací súd svojím vyššie uvedeným postupom porušil právo žalovaného na spravodlivý proces, pretože tým, že svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, v skutočnosti žalovanej odňal právo namietat správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde. Až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa žalovaný dozvedel, že odvolací súd vyvodil svoj iný právny záver na základe inak vyhodnoteného súdom prvého stupňa vykonaného dokazovania bez toho, aby v tomto smere dokazovanie doplnil, či zopakoval. Zo skutočností účastníkmi v konaní tvrdenými a prvostupňovým súdom hodnotenými vyvodil nielen iný skutkový záver, ale aj iný právny záver aj vo vzťahu k premlčaniu časti uplatneného nároku.

Pre úplnosť vo vzťahu k výroku rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na to, že každý výrok rozsudku musí byť presný a konkrétny do takej miery, aby bol vykonateľný. Musí byť z neho zrejmé, aká konkrétna povinnosť, komu a v prospech koho bola uložená. Ak je predmetom peňažné plnenie, výrok rozsudku musí obsahovať uvedenie konkrétnej výšky plnenia (a samozrejme peňažnej meny), v akej sa má plniť. Tejto požiadavke nie celkom zodpovedá odvolacím súdom použitá formulácia „ešte ...“.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2, 3 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková